

Volhouden!

Bijbelstudies over Hebreëen 11

ds. L.W. den Boer

ds. G.J. Mink

ds. J.W. Sparreboom

ds. H.J. van der Veen

© 2018 Uitgeverij Boekencentrum, Utrecht
www.uitgeverijboekencentrum.nl

ISBN 978 90 239 5579 5 (boek)
ISBN 978 90 239 5580 1 (e-book)

NUR 707

Ontwerp omslag: Mulder van Meurs
Lay-out en dtp binnenwerk: Stampwerk, Jacqueline Bronsema

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de
Herziene Statenvertaling © 2010 Stichting HSV

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Woord vooraf

Tot geloof komen is één. Het is een wonder. Geloven volhouden is nog weer heel wat anders. Dit is bepaald niet vanzelfsprekend. De wereld heeft een enorme zuigkracht.

Dit is altijd al zo geweest. De Heere Jezus had er nota bene zelf mee te maken. Eerst had Hij een grote aanhang. Maar telkens haakten er mensen af. Toen vroeg Hij aan zijn discipelen: ‘Wilt u ook niet weggaan?’ Simon Petrus antwoordde: ‘Heere, naar wie zullen we heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven. En wij hebben geloofd en erkend dat U de Christus bent, de Zoon van de levende God’ (Joh. 7: 67-69).

Ook wij krijgen ermee te maken. Bij mensen in onze omgeving. Misschien dreigt ook bij ons wel verslapping. Is het ondenkbaar dat wij zouden afhaken?

Het is van groot belang vol te houden. Anders dreigen we alles te verliezen. Zonder Christus ziet de toekomst er bepaald somber uit. De ingang in het nieuwe Jeruzalem staat op het spel.

In de brief aan de Hebreeën wordt over deze problematiek uitgebreid gesproken. Heel actueel. Er zijn ook heel wat lessen uit te trekken. Voor vandaag.

Als predikanten van de Hervormde Gemeente in Sliedrecht hebben we geprobeerd in acht bijbelstudies de vertaalslag te maken naar vandaag. Vooral overdenken we wat de Heere ons vanuit de lijst van geloofsgetuigen in Hebreeën 11 te zeggen heeft. Het zijn

mensen van vlees en bloed, ook met dilemma's. Maar het zijn inspirerende voorbeelden van volhardend geloof.

Juist in de beeldcultuur van vandaag kan verbeelding haar eigen zeggingskracht hebben. Om die reden heeft Gisela Mink-Tien speciaal voor dit project een aquarel gemaakt. Deze is op de binnenkant van de omslag achter in het boek opgenomen.

Elk hoofdstuk kent eenzelfde opbouw. Eerst wordt de kerntekst weergegeven. Na de hoofdvraag en de inleiding volgt het grootste stuk. Dit is ingedeeld in: 'Hun leven' en 'Ons leven.' Gespreksvragen helpen om verder na te denken over de betekenis van deze geloofsgetuigen voor het leven nu. Tot slot noemen we steeds enkele bijbelgedeelten die verdieping kunnen aanbrenge(n).

Moge de Heere ons zegenen zodat we volhouden! Zijn zegen heeft Hij bij zijn hemelvaart trouwens beloofd: 'Ik ben met u, al de dagen, tot de voleinding van de wereld' (Mat. 28: 20).

ds. L.W. den Boer

ds. G.J. Mink

ds. J.W. Sparreboom

ds. H.J. van der Veen

1. Geloven

Wij zijn echter geen mensen die zich onttrekken en daardoor naar het verderf gaan, maar mensen die geloven, tot behoud van hun ziel. Het geloof nu is een vaste grond van de dingen die men hoopt, en een bewijs van de zaken die men niet ziet. Hierdoor immers hebben de ouden een goed getuigenis gekregen.

Hebr. 10: 39-11: 2

Vraag

We spreken vaak over geloof en geloven. Maar wat is geloven eigenlijk? Is het belangrijk om te geloven? Is het van levensbelang om geloven vol te houden? Is er dan een handreiking te geven hoe we voorkomen dat wij afhaken zoals we dit in onze tijd helaas vaak zien?

Lezen: Hebreeën 10: 19-12: 2

Inleiding

De anonieme schrijver van de brief aan de Hebreeën wil graag dat christenen volhouden te geloven.

Velen ervaren een spanning tussen wat ze zien en wat ze niet zien. Christus als Overwinnaar is onzichtbaar. De toestand in de wereld in het algemeen en die van christenen in het bijzonder is bepaald niet glansrijk. Is Hij wel de Overwinnaar? Omdat zijn

overwinning nog niet zichtbaar is, verslappen velen in geloven. Ze houden het niet langer vol. Het dreigt misschien ook bij onszelf.

Het is gevaarlijk om af te haken. Want als we afhaken, missen we alles! Dan missen we Christus! Dan missen we het Leven!

Daarom stimuleert de schrijver van de brief aan de Hebreeën ons om vol te houden in actief geloven. Hij dringt erop aan om toekomstgericht te leven. Hij vuurt ons aan om gericht te zijn en te blijven op Jezus Christus als Overwinnaar.

Hun leven

De brief aan de Hebreeën is een herderlijk schrijven. Het is een preek in briefvorm. De anonieme schrijver heeft een woord van bemoediging, vermaning en vertroosting (Hebr. 13: 22). Dit is primair bestemd voor Joden, Hebreeën, die Jezus als de Messias zijn gaan belijden. Waarschijnlijk behoorden ze tot een synagoge (Hebr. 10: 25) in Jeruzalem, waarin men Jezus als Messias beleed. Maar ook Hebreeën elders kunnen zich er goed in herkennen, zeker degenen die in de wetenschap dat ze hier geen blijvende stad hebben (Hebr. 13: 14), verstrooid zijn (Hand. 8: 1).

Jeruzalem

De gemeente in Jeruzalem was een kleine veertig jaar geleden ontstaan. Dat was op het pinksterfeest. De belofte van de komst van de Heilige Geest ging in vervulling. Velen hadden zich afgevraagd wat het geluid van een hevige windvlaag, de vuurtongen en het talenwonder te zeggen hadden. Petrus en zijn medeapostelen hadden indrukwekkende toespraken gehouden. Op diezelfde zondag hadden maar liefst drieduizend Joden zich

bekeerd (Hand. 2: 41). Allen werden gedoopt. Elke dag voegde de Heilige Geest mensen die zalig werden toe aan de gemeente (Hand. 2: 47). Heel stimulerend was het geweest. Al gauw waren er alleen al meer dan vijfduizend mannen lid van de nieuwe gemeente (Hand. 4: 4).

Inmiddels zijn we enkele tientallen jaren later. Er is heel wat gebeurd. Kort na Pinksteren was diaken Stefanus gestenigd (Hand. 6: 8-7: 60). Saulus was met toestemming van het Sanhedrin alle synagogen afgegaan. Messiasbelijdende Joden waren opgepakt (Hand. 8: 1-4). Maar ze waren niet afgehaakt. Integendeel.

Ook de Messiasbelijdende Joden van de volgende generatie kregen met negatieve behandeling te maken. Ze zijn inmiddels volwassen. Zij en hun kinderen hebben in eerste instantie veel strijd in het lijden verdragen. Soms waren ze door smaad en verdrukkingen zelf tot een schouwspel gemaakt. Dan weer leefden ze intens mee met broeders en zusters die dit lot ondergingen. De medegelovigen buiten Jeruzalem, van wie de schrijver er een is (Hebr. 13: 24), gingen hun ter harte, zeker als ze gevangen zaten. Nota bene hebben ze zelfs met blijdschap de beroving van eigendommen aanvaard. Dit alles konden ze, omdat ze voor zichzelf wisten dat ze een beter en blijvend bezit in de hemelen mochten verwachten (Hebr. 10: 32-34).

Maar nu dreigt er gevaar. Sommigen zijn bezig uit koers te raken (Hebr. 2: 1). Het gezag van het evangelie van Christus en van de voorgangers verliest in hun midden aan kracht.

De schrijver kent deze gemeente heel goed. Hij vindt het nodig een indringend appèl op hen te doen. Ze moeten juist volhouden en zich door vermaning van de zonde van het afdrijven

van de christelijke leer (Hebr. 5: 11-14) laten afbrengen. De liefde tot Christus mag niet verkoelen, laat staan uitdoven. Die moet juist worden aangevuurd. De geloofscrisis mag niet leiden tot het kwijtraken van Christus. Dan raken ze alles kwijt.

Blijf geloven!

Dat is niet de opzet van Christus. Integendeel. De schrijver van de brief stelt Hem zijn lezers voor ogen. Hij is de Zoon van God. Hij is de Erfgenaam van alles (Hebr. 1: 1-2). Hij heeft de tabernakel en tempeldienst vervuld (Hebr. 7: 1-10: 18). Hij is de Hogepriester naar de ordening van Melchizedek. Hij is voor het aangezicht van God verschenen om zijn eigen bloed te offeren. Zo heeft Hij in één keer voor eens en altijd de zonde tenietgedaan.

Als de gelovigen Christus kwijtraken, gaan ze naar het verderf (Hebr. 10: 39). Daarom klinkt de aansporing vol te houden. Hierbij legt de schrijver niet zozeer het accent op de inhoud van het geloof. Vooral de doorwerking van het geloof is van belang. Hij roept hen op tot voortdurend discipelschap. Want als ze dat niet doen, vertrappen ze de Zoon van God (Hebr. 10: 29) en hebben ze geen hoop meer. Dan ontheiligen ze het bloed van het verbond en klaagt de doop hen aan. Dan smaden ze de Geest van de genade en verzetten ze zich ten diepste tegen het werk van de Heilige Geest in hun leven. Als de lezers dit op zich laten inwerken, moeten ze toch wel kunnen instemmen met dit bijbelwoord: 'Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God' (Hebr. 11: 31). Er staat dus nogal wat op het spel. Blijf geloven!

Geloven is ...

Wat is geloven eigenlijk? Geloven is zeker weten. Het is vast verankerd zijn. Waarin? In de dood van Christus voor de zonden.

Geloven is dus niet hetzelfde als voelen. Ook niet er maar van uitgaan dat het waar zou kunnen zijn.

Voor het verkrijgen van de zekerheid van geloven is het niet nodig om te gaan argumenteren. Geloofszekerheid is heel wat anders dan tellen, wegen en meten. Maar het is ook geen hoogstpersoonlijke opvatting. De waarheid van het geloof, de vastheid ervan, bewijst de schrijver met een beroep op het geleefde geloven van een grote gemeenschap. Deze heeft alle grenzen overschreden. Gelovigen zijn niet gestoord, maar heilzaam verstoord. Waardoor? Door wie? Door iets wat ze hebben ontvangen als een groot geschenk: de Heilige Geest van Jezus Christus. Het had ook zomaar gekund dat ze niet tot geloof gekomen zouden zijn. Maar dat is wel gebeurd. En dat met een grote menigte. Uit verleden en heden.

Dit geloven heeft overigens niet alleen een spits naar het verleden, naar wat Christus toen en daar voor hen gedaan heeft. Neen, ook en zelfs vooral naar de toekomst. In het geloof is namelijk de hoop verankerd, de stellige verwachting van de verwerkelijking van de belofte. Gelovigen mogen Gods heerlijke toekomst binnengaan (Hebr. 11: 3-16). Ze hopen op Sion. Ze verwachten het behoud van de ziel, van het leven (Hebr. 10: 39). Ze zullen Christus, die nu verborgen is, zien als de grote Overwinnaar.

Daarom moeten ze nog volhouden. De schrijver sluit zichzelf erbij in. Volhouden lukt, zo schrijft hij, als we steeds tot Jezus Christus naderen in het gebed (Hebr. 10: 22). Als we zonder te wankelen blijven belijden waarop we hopen (Hebr. 10: 23). Als we op elkaar letten (Hebr. 10: 24) en elkaar aanvuren tot liefde en goede werken. Als we niet wegblijven van onze samenkomsten (Hebr. 10: 25), zoals sommigen doen, maar elkaar juist bemoedigen.